

กลยุทธ์การบริหารหลักสูตรแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

THE INTEGRATED CURRICULUM MANAGEMENT STRATEGIES TO PROMOTE LIVING SKILLS IN THE 21ST CENTURY FOR SCHOOLS UNDER LOCAL ADMINISTRATION ORGANIZATION

ผู้วิจัย

พิมพ์พัธ สุตานันต์¹Pimpathu Sutanan¹

pimpathu18@gmail.com

กรรมการควบคุม

ดร.สุเนย์ เงินวง²ดร.น้ำผึ้ง อินทะเนตร³รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม⁴

Advisor Committee

Dr.Sunee Nguenyuang²Dr.Nampueng Intanate³Assoc.Prof.Dr.Pirat Wongnam⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาและศึกษาผลการใช้กลยุทธ์การบริหารหลักสูตรแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชากรที่ใช้ในการพัฒนากลยุทธ์ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศกลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อใช้ในการพัฒนากลยุทธ์ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 10 แห่งทั่วประเทศ ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน 2) กลุ่มทดลองใช้กลยุทธ์ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนักเรียน และผู้มีส่วนได้เสียกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 1 แห่ง ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง จากสถานศึกษาที่มีความพร้อม ความสนใจ และตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนานักเรียนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์คู่มือการขับเคลื่อนกลยุทธ์แบบประเมินความสำเร็จของการบริหารหลักสูตรแบบประเมินทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ การทดสอบค่าที และการหาค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัย พบว่า 1) กลยุทธ์การบริหารหลักสูตรแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 วิสัยทัศน์องค์ประกอบที่ 2 พันธกิจองค์ประกอบที่ 3 เป้าประสงค์องค์ประกอบที่ 4 กลยุทธ์ องค์ประกอบที่ 5 โครงการ องค์ประกอบที่ 6 แนวทาง / วิธีดำเนินการ องค์ประกอบที่ 7 กิจกรรมเสนอแนะ องค์ประกอบที่ 8 ตัวชี้วัดตามกลยุทธ์ และองค์ประกอบที่ 9 เครื่องมือประเมิน โดยผลการประเมินคุณภาพของกลยุทธ์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลการใช้กลยุทธ์ พบว่าความสำเร็จของกลยุทธ์โดย

¹นักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

^{2,3}อาจารย์ประจำ สาขาวิชาประเมินผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

⁴อาจารย์ประจำ สาขาวิชาวิจัย วัดผลและสถิติการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ประเมินตามตัวชี้วัดกลยุทธ์ส่วนใหญ่มีระดับคุณภาพอยู่ในระดับดีเยี่ยมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนจากการประเมินตนเองและจากการประเมินของครูสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (ร้อยละ 60) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนจากการประเมินตนเองมีความสัมพันธ์กับการประเมินของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : ทักษะการดำรงชีวิต กลยุทธ์การบริหารหลักสูตรแบบบูรณาการ สถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ABSTRACT

The purpose of this research was to develop and study the results of the integrated curriculum management strategies to promote living skills in the 21st century for schools under local administration organization. The population were Head Director, Head of Academic Affairs, teachers, school board, and students in schools under local administration organization. The samples were divided into 2 groups. 1) The group of key informants in the analysis of the internal and external environment of these schools. They were Head Director, Head of Academic Affairs, teachers, school board, and students in schools under local administration organization in 10 schools that were selected by multi-stage random sampling. 2) The experimental group were administrators, teachers, school board, students, and stakeholders in a school under local administration organization that were selected from the school which realized and interested in promoting students' skills. The instruments were questionnaire, strategy guided book, evaluation form of the success of curriculum management and the students' living skill in the 21st century. The data were analyzed by using frequency, mean, standard deviation, percentage, t-test and Pearson's correlation. The results of the research revealed that 1) the integrated curriculum management strategies to promote living skills in the 21st century for schools under local administration organization consisted of 9 elements: vision, mission, goal, strategy, project, guideline or procedure, suggested activities, indicator and assessment tool. The quality assessment results of the strategy were in the highest level. 2) The strategy results were that the living skills in the 21st century of learners from self-assessment and teachers' assessment were higher than the set criteria (60%) at the .05 level of significance. The living skills in the 21st century skills of learners from self-assessment were significantly correlated with teachers' assessment at the .01 level.

Keyword: Living Skills, Integrated Curriculum Management Strategies, Schools under Local Administration Organization

บทนำ

ปัจจุบันเป็นยุคที่โลกมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว อันสืบเนื่องมาจากการใช้เทคโนโลยีเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ ของทุกภูมิภาคของโลกเข้าด้วยกัน กระแสการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีพของสังคมอย่างทั่วถึง สถานศึกษาจึงต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อม

ในการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกในศตวรรษที่ 21 ที่เปลี่ยนไปจากศตวรรษที่ 20 และ 19 ซึ่งแตกต่างกันมาก เพราะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นให้คนลดการเรียนรู้ทางด้านวิชาการลงแต่ไปเพิ่มการพัฒนาทักษะต่าง ๆ มากขึ้นทั้งด้านทักษะในการใช้ชีวิต ทักษะการคิด และการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ การเรียนรู้ใน

ศตวรรษที่ 21 จึงเป็นการกำหนดแนวทางยุทธศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้ โดยร่วมกันสร้างรูปแบบและแนวปฏิบัติในการเสริมสร้างประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นที่องค์ความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญ และสมรรถนะที่เกิดกับตัวนักเรียน เพื่อใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมแห่งความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ซึ่งทักษะที่ต้องบูรณาการมาใช้ในการเรียนการสอนในองค์ความรู้วิชาหลัก ประกอบด้วย ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving Skills) ทักษะการสื่อสารและการร่วมมือกัน (Communication and Collaborative Skills) ทักษะด้านข้อมูลข่าวสาร สื่อ และเทคโนโลยี (Information, Media and Technology Skills) ทักษะชีวิตและการประกอบอาชีพ (Life and Career Skills) เด็กในศตวรรษที่ 21 ควรมีทักษะที่ยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวได้ริเริ่มและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีทักษะทางสังคม และก้าวข้ามวัฒนธรรมมีความรับผิดชอบ และสามารถผลิตสร้างสรรค์งานได้ตลอดจนมีความเป็นผู้นำและรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งจากการวิเคราะห์องค์ประกอบของทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้วิจัย พบว่า ทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) ทักษะการคิดวิเคราะห์และคิดอย่างมีวิจารณญาณ (2) ทักษะการสื่อสาร (3) ทักษะการร่วมมือและทำงานเป็นทีม (4) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ (5) ทักษะชีวิตและอาชีพและ (6) ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี

การจัดการศึกษาของชาติไม่ว่าระดับใดมุ่งเน้นพัฒนาคนในชาติให้มีคุณลักษณะและศักยภาพที่เหมาะสมกับความต้องการของสังคมทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยมีหลักสูตรเป็นเสมือนพิมพ์เขียวในการจัดการศึกษาที่จะพัฒนานักเรียนไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการ อันจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาประเทศ ดังนั้นหลักสูตรจึงมีความสำคัญยิ่งต่อการจัดการศึกษาทุกระดับซึ่งถือว่าหลักสูตรเป็นหัวใจของการศึกษา หลักสูตรเป็นเครื่องมือถ่ายทอดเจตนารมณ์หรือเป้าหมายของการศึกษาของชาติลงสู่การปฏิบัติ ดังที่ สุนีย์ ภูพันธ์ (2546, น. 21) กล่าวว่า หลักสูตรเป็น

แนวทางในการจัดมวลงประสพการณั เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และทักษะที่จำเป็นหลักสูตรจึงเปรียบเสมือนแผนที่หรือเข็มทิศที่จะนำทางในการจัดการศึกษาให้บรรลุผล และถึงแม้หลักสูตรจะได้รับการสร้างและพัฒนาขึ้นมามากมายดีเลิศ ทันต่อเหตุการณ์ของโลก แต่หากการบริหารหลักสูตรไม่ดี ไม่มีคุณภาพแล้ว การนำหลักสูตรไปใช้อาจจะไม่ประสพผลสำเร็จตามความมุ่งหมายของหลักสูตรอีกทั้งหลักสูตรเปรียบเสมือนแนวทางในการจัดการเรียนการสอนและเป็นแนวทางสำคัญในการบรรลุวัตถุประสงค์ทางการศึกษาของประเทศ นอกจากนี้ยังเป็นหนึ่งในตัวชี้วัดสำคัญของมาตรฐานการศึกษาในแต่ละประเทศ ทั้งนี้เพราะการศึกษาของแต่ละประเทศจะดีหรือไม่ดีนั้นขึ้นอยู่กับหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้เป็นสำคัญ หลักสูตรยังมีความสำคัญอีกประการหนึ่งต่อการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน กล่าวคือผู้สอนจะใช้หลักสูตรเป็นเสมือนแม่แบบในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนต่างๆ เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่หลงทางและบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างครบถ้วนสำหรับความสำคัญของหลักสูตรกับนักเรียน หากหลักสูตรนั้นเป็นหลักสูตรที่ดีจะสามารถช่วยให้นักเรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมถึงสร้างทักษะอื่นๆทั้งการเคารพสิทธิมนุษยชนและสามารถยอมรับในความหลากหลายของผู้คนได้ (<http://th.wikipedia.org>) และ อารัง บัวศรี (2542) ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ไว้สรุปได้ว่า หลักสูตรมีความสำคัญต่อการศึกษาร่วมกัน นั่นคือหลักสูตรเป็นเครื่องมือที่ถ่ายทอดเจตนารมณ์หรือเป้าหมายของการศึกษาของชาติไปแปลงเป็นการกระทำขั้นพื้นฐานในโรงเรียนหรือสถานศึกษา ถ้าจะกล่าวถึงหลักสูตรคือหัวใจทางการศึกษาก็คงไม่ผิด เพราะถ้าปราศจากหลักสูตรเสียแล้วการศึกษาก็ย่อมดำเนินไม่ได้ และหลักสูตรยังมีความสำคัญต่อการเรียนการสอน กล่าวคือ ถ้าหากไม่มีหลักสูตร ก็สอนไม่ได้เพราะไม่รู้จะสอนอะไร หรือถ้าจะสอนโดยคิดเอาเองก็จะเกิดความสับสน โดยที่อาจสอนซ้ำไปซ้ำมา ไม่เรียงลำดับตามที่ควรจะเป็น ผลการเรียนรู้

อาจไม่เป็นไปตามที่คาดไว้ นักเรียนเองก็จะมี ความลำบากใจเพราะไม่ทราบว่าจะเรียนไปนั้นสามารถนำไปเปรียบเทียบกับระดับใดโดยหลักสูตรระดับโรงเรียนหรือหลักสูตรสถานศึกษาจึงหมายถึง หลักสูตรที่เกิดจากการวางแผนร่วมกันของบุคลากรภายในสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา และบุคลากรในชุมชน การออกแบบมีความครอบคลุมภาระงานการจัดการศึกษาทุกด้านของสถานศึกษา การกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเป็นเป้าหมายของคุณภาพการศึกษา อันเป็นแนวทางการจัดกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งเป็นมวลประสบการณ์ที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนตามศักยภาพของแต่ละบุคคล สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา จะต้องสอดคล้องกับความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรม ชนบท ธรรมเนียมประเพณีของชุมชนที่สถานศึกษาตั้งอยู่ (วิชัย วงษ์ใหญ่, มารุต พัฒนา, 2552, น.45 และ อรทัย ธารเกษ, 2559, น. 133) อีกทั้งกระทรวง ศึกษาธิการ (2551, น.5) กล่าวว่า ลักษณะของหลักสูตรในศตวรรษที่ 21 จะเป็นหลักสูตรที่เน้นคุณลักษณะเชิงวิพากษ์ (critical attributes) เชิงสหวิทยาการ (interdisciplinary) ยึดโครงการเป็นฐาน (project-based) และขับเคลื่อนด้วยการวิจัย (research-driven) เชื่อมโยงท้องถิ่นชุมชนเข้ากับภาค ประเทศและโลก ในบางโอกาสนักเรียนสามารถร่วมมือ (collaboration) กับโครงการต่าง ๆ ได้ทั่วโลก เป็นหลักสูตรที่เน้นทักษะการคิดขั้นสูง พหุปัญญา เทคโนโลยีและมัลติมีเดีย ความรู้พื้นฐานเชิงพหุสำหรับศตวรรษที่ 21 และการประเมินผลตามสภาพจริง รวมทั้งการเรียนรู้จากการให้บริการ (service) ก็เป็นองค์ประกอบที่สำคัญและปัจจัยสำคัญหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนากระบวนการคิด คือ ภาวะผู้นำของผู้บริหารและการบริหารจัดการ (กัญญาบุตร ล้อมสาย, 2552) ดังนั้น การบริหาร จึงถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพให้นักเรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นได้ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2545, น.54) และเกษม วัฒนชัย (2545, น.43) ว่าภารกิจประการแรกของผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบในการบริหารสถานศึกษา และสำคัญ

ที่สุด คือ เรื่องของหลักสูตร และเป้าหมายสำคัญ คือ เพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของนักเรียนและความพึงพอใจของผู้รับบริการ อันได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน รวมถึงการสนองตอบต่อนโยบายของรัฐบาล ซึ่งแนวทางการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ต่อเนื่องจะต้องใช้วิธีคิดหรือหลักคิดแบบวิเคราะห์ระบบ (System Analysis) คือ ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลลัพธ์ (Output) อีกทั้ง รัตนา ดวงแก้ว (2555) ยังกล่าวอีกว่า การบริหารจัดการหลักสูตรเป็นบทบาทหน้าที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการให้การพัฒนาและการใช้หลักสูตรของสถานศึกษามีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด ซึ่งควรครอบคลุมทั้งในเรื่องการวางแผนหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การนิเทศติดตามหลักสูตรและการประเมินหลักสูตร เพื่อช่วยให้การบริหารจัดการหลักสูตรเป็นไปตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรและสิ่งสำคัญที่จะทำให้การบริหารสถานศึกษาประสบความสำเร็จได้นั้น คือ ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักการบริหารจัดการ และสามารถบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายได้ (วีระยุทธ ชาติตะกาศกุล, 2551) โดยผู้บริหารต้องทำการปรับเปลี่ยนกระบวนการ วิธีการทำงานและการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ซึ่งจากการศึกษาค้นคว้าหลักการบริหารจัดการขององค์การภาครัฐในแบบต่าง ๆ มีสิ่งที่เหมือนกันคือมีผลลัพธ์ตรงตามเป้าหมายที่วางไว้ให้เกิดประสิทธิผลตรงตามความต้องการและความพึงพอใจของผู้มารับบริการ และเกิดประสิทธิภาพ คือการลดต้นทุนและเวลาของการดำเนินการ

จากการสังเคราะห์ผลการประเมินภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) (ออนไลน์, 2559) รอบสองและรอบสาม พบว่า มาตรฐานด้านนักเรียน โดยเฉพาะมาตรฐานที่ 4 นักเรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล และมาตรฐานที่ 5 นักเรียนมีความรู้และทักษะที่

จำเป็นตามหลักสูตรไม่ได้มาตรฐาน ซึ่งเป็นมาตรฐานที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 สมรรถนะสำคัญ ของนักเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 อีกทั้งในข้อเสนอแนะยังพบว่า ด้านผลการจัดการศึกษา ควรส่งเสริมนักเรียนด้านทักษะการคิดเป็น ทำเป็นรู้จักเรียงลำดับความคิดอย่างมีเหตุผลรู้จักการสรุป ความคิดรวบยอด การไตร่ตรอง วิพากษ์วิจารณ์ในสิ่งที่ได้ เรียนรู้ ส่งเสริมให้มีการค้นคว้าจาก แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองนำไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม เพื่อให้ปรับตัว เข้ากับคนหมู่มากได้ และด้านการบริหารจัดการศึกษา ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงพัฒนางานที่ถูกต้องเหมาะสม ทั้งงานบริหารและงานวิชาการ ติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ควรประเมินผลการจัดการเรียน การสอนของครูเพื่อให้ครอบคลุมหลักสูตรแกนกลางและ หลักสูตร สถานศึกษาควรมีการพัฒนาหลักสูตร ควรมี การวิเคราะห์และทำการวิจัยนโยบายและแผนเพื่อเป็น ข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา (สำนักงาน รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กร มหาชน) (ออนไลน์, 2559) จะเห็นได้ว่า ผู้บริหาร เป็นผู้ มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนสถานศึกษา และพัฒนา คุณภาพนักเรียน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการจัด การศึกษา อีกทั้งจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบ ปัญหาในการบริหารหลักสูตร ดังนี้ ปัญหาที่สำคัญคือ การบริหารจัดการ ได้แก่ การวางแผนการดำเนินการ ค่าใช้จ่าย ขาดการประสานงาน ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการ ตรวจสอบหลักสูตร ขาดการประชาสัมพันธ์ที่ต่อเนื่อง และไม่นำผลการประชุมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินการ ขาดความต่อเนื่องและเป็นระบบ ผู้บริหารขาดการนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตร นอกจากนี้ยังพบปัญหา ด้านบุคลากร ได้แก่ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรและตามหลักสูตร ขาดการวางแผนการใช้หลักสูตร ครูซึ่งเป็นผู้นำหลักสูตร

ไปใช้ไม่ได้วิเคราะห์หลักสูตร เพื่อนำไปจัดทำเป็นหน่วย การเรียนรู้ ส่วนด้านงบประมาณ ได้แก่ ได้รับงบประมาณ จำกัด และขาดความคล่องตัวในการดำเนินงาน ในการ พัฒนากลยุทธ์การบริหารหลักสูตร เพื่อส่งเสริมทักษะเพื่อ การดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ให้เกิดการพัฒนาคุณภาพ นักเรียนและคุณภาพการศึกษาของชาติต่อไป

จากความเป็นมา ความสำคัญของปัญหาและ ผลกระทบดังที่กล่าวมาทำให้มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะ หาแนวทางการบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมทักษะการ ดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน ผู้วิจัยศึกษาทฤษฎี การบริหารจัดการต่าง ๆ เพื่อวิเคราะห์ถึงหลักการบริหาร ที่เหมาะสมกับการบริหารหลักสูตร เพื่อให้เกิดการพัฒนา คุณภาพอย่างยั่งยืนและต่อเนื่องโดยการบูรณาการแนวคิด ทฤษฎีการบริหารเชิงกลยุทธ์ การบริหารแบบมีส่วนร่วม การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริหารโดยใช้โรงเรียน เป็นฐาน การบริหารตามทฤษฎีเชิงระบบและการบริหาร ตามวงจรคุณภาพของเดมิงเข้าด้วยกัน เพื่อใช้เป็น แนวทางในการนำไปบริหารหลักสูตรของสถานศึกษาให้มี ประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อไปดังนั้น ผู้วิจัยจึง สนใจพัฒนากลยุทธ์การบริหารหลักสูตรแบบบูรณาการ เพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 สำหรับ สถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารหลักสูตรแบบ บูรณาการเพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. เพื่อศึกษาผลการใช้กลยุทธ์การบริหารหลักสูตร แบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตใน ศตวรรษที่ 21 สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ภายในและภายนอกของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นเพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 10 แห่งทั่วประเทศ โดยแบ่งเป็นภาค ภาคละ 2 แห่ง ประกอบด้วยภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัดแพร่ จังหวัดเชียงราย ภาคกลาง ได้แก่ จังหวัดปทุมธานี จังหวัดนครนายก ภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดนครราชสีมา และภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดภูเก็ต ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random sampling) และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิพากษ์ร่างและประเมินหลักสูตรฯ จำนวน 11 ท่าน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการบริหารหลักสูตรและการสร้างกลยุทธ์ ซึ่งเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัย จำนวน 4 ท่าน ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 4 ท่าน ศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 ท่าน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 1 ท่านโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

2. กลุ่มทดลองใช้กลยุทธ์ เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนักเรียน และผู้มีส่วนได้เสียกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 1 แห่ง ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง จากสถานศึกษาที่มีความพร้อม ความสนใจ และตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนานักเรียน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาประกอบด้วยกลยุทธ์การบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ประเมินความต้องการจำเป็นในการบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 โดยการศึกษา สภาพปัจจุบัน/สภาพที่เป็นจริง กับสภาพที่คาดหวัง/สภาพที่ควรจะเป็น ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และนำผลที่ได้มาประเมินความต้องการจำเป็น (Need Assessment)

2. วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยศึกษาโอกาส อุปสรรค จุดแข็ง จุดอ่อนของการบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้แบบสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา โอกาส อุปสรรค จุดแข็ง จุดอ่อน ในการบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา และนำผลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ SWOT Analysis

3. พัฒนาวางกลยุทธ์การบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ของผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการบริหารหลักสูตร และการสร้างกลยุทธ์ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 11 ท่าน เพื่อจัดทำร่างกลยุทธ์การบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4. ตรวจสอบคุณภาพของกลยุทธ์ ด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ เป็นการสอบถามผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการบริหารหลักสูตร และการสร้างกลยุทธ์ เพื่อตรวจสอบยืนยันคุณภาพของกลยุทธ์โดยพิจารณาตามเกณฑ์มาตรฐานการประเมินของ The Joint Committee on Standards of Educational Evaluation เป็นเกณฑ์การประเมิน ซึ่งประกอบด้วย 1) มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ (utility standard) 2) มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (feasibility standard)

3) มาตรฐานด้านความเหมาะสม (propriety standard) และ 4) มาตรฐานด้านความถูกต้องครอบคลุม (accuracy standard)

5. จัดทำคู่มือการขับเคลื่อนกลยุทธ์การบริหารหลักสูตรแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำไปทดลองใช้

6. คัดเลือกสถานศึกษาที่มีความพร้อมในการทดลองใช้กลยุทธ์ โดยเลือกสถานศึกษาที่มีความสนใจและตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนานักเรียน

7. ทดลองใช้กลยุทธ์การบริหารหลักสูตรแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูดำเนินการตามคู่มือการขับเคลื่อนกลยุทธ์การบริหารหลักสูตรแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้ระยะเวลาในการทดลอง 1 ภาคเรียน คือ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560

8. ประเมินความสำเร็จของกลยุทธ์การบริหารหลักสูตรแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประเมินทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนตามตัวชี้วัดความสำเร็จของการบริหารหลักสูตรที่ระบุไว้ในคู่มือการขับเคลื่อนกลยุทธ์การบริหารหลักสูตรแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้แบบประเมินความสำเร็จของกลยุทธ์ซึ่งมีทั้งแบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 แบบประเมินทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เรียนประเมินตนเอง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.983 และแบบประเมินทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับครู

ประเมินผู้เรียนเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ซึ่งมีค่า IOC ระหว่าง 0.8 - 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.943

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน/สภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวัง/สภาพที่ควรจะเป็น ในการบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ทั้งหมดจำนวน 55 ข้อ ค่า IOC ระหว่าง 0.80-1.00 (สุวิมล ติรภานันท์, 2548) และหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.978 ซึ่งมากกว่า 0.70 ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จึงถือว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่น (เกียรติสุดา ศรีสุข, 2549)

2. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการตามหลัก SWOT Analysis มีค่า IOC ระหว่าง 0.80-1.00 (สุวิมล ติรภานันท์, 2548)

3. แบบประเมินคุณภาพของกลยุทธ์การบริหารหลักสูตรแบบบูรณาการ เพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามเกณฑ์มาตรฐานการประเมินของ The Joint Committee on Standards of Educational Evaluation ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (ratingscale) 5 ระดับ และแบบปลายเปิดเพื่อให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มีค่า IOC ระหว่าง 0.80-1.00 (สุวิมล ติรภานันท์, 2548) และหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.965 ซึ่งมากกว่า 0.70 ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จึงถือว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่น (เกียรติสุดา ศรีสุข, 2549)

5. แบบประเมินความสำเร็จของกลยุทธ์การบริหารหลักสูตรแบบบูรณาการ เพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 1.00

4. แบบประเมินทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานแบ่งออกเป็น 2 ฉบับ คือ แบบประเมินสำหรับนักเรียนประเมินตนเอง จำนวน 40 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.983 และแบบประเมินสำหรับครูประเมินนักเรียน ซึ่งปรับมาจากคู่มือการประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 จำนวน 101 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ซึ่งมีค่า IOC ระหว่าง 0.8 - 1.00 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.943

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการหาค่า $PNI_{modified}$

2. วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

3. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินคุณภาพกลยุทธ์การบริหารหลักสูตรแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. วิเคราะห์ความสำเร็จของกลยุทธ์การบริหารหลักสูตรแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยประเมินตามตัวชี้วัดกลยุทธ์จากแบบ

ประเมินความสำเร็จของกลยุทธ์ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโดยหาค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานร้อยละการทดสอบค่าที่ของค่าเฉลี่ยหนึ่งกลุ่มกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรการบริหารหลักสูตรแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีดังนี้

1.1 ความต้องการจำเป็นในการบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า มีค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นอยู่/สภาพปัจจุบัน อยู่ในระดับปานกลาง และค่าเฉลี่ยของสภาพที่ควรจะเป็น/สภาพที่คาดหวัง อยู่ในระดับมาก และมีความต้องการจำเป็น ค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.341 โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตร มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{modified} = 0.378$) รองลงมาได้แก่ การวางแผนและการจัดทำหลักสูตร ($PNI_{modified} = 0.358$) การดำเนินการใช้และการนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตร ($PNI_{modified} = 0.321$) การประเมินผลการใช้และการปรับปรุงหลักสูตร ($PNI_{modified} = 0.312$) ตามลำดับ

1.2 สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ดังตารางที่ 1 และตารางที่ 2

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. ยุทธศาสตร์ (Strategy)	
จุดแข็ง (Strength) S1. สถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ที่ชัดเจนและสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาชาติ S2. สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพโดยจัดทำเป็นแผนกลยุทธ์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารทั้งแผนระยะปานกลาง ระยะสั้น และแผนปฏิบัติงานประจำปี S3. สถานศึกษามีผู้รับผิดชอบหลักแต่ละโครงการ	จุดอ่อน (Weakness) W1. สถานศึกษาไม่ได้กำหนดการพัฒนาทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ให้ผู้เรียนไว้ในวิสัยทัศน์และแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา W2. สถานศึกษามีแผนยุทธศาสตร์แต่ปฏิบัติไม่ครบ W3. การจัดทำยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาไม่มีการทบทวนผลการวิเคราะห์องค์กร (SWOT) ให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป W4. สถานศึกษาขาดการกำกับ ติดตาม
2. โครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษา (Structure)	
จุดแข็ง (Strength) S4. สถานศึกษามีโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน S5. สถานศึกษาเป็นสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น S6. โครงสร้างการบริหารเน้นการมีส่วนร่วมของ บุคลากรและชุมชน S7. การบริหารจัดการยึดหลักธรรมาภิบาล มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ในการทำงาน	จุดอ่อน (Weakness) W5. ครูมีภาระงานหลายหน้าที่ทำให้ขาดความชัดเจนในการปฏิบัติงาน W6. ครูไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ W7. สถานศึกษามีภารกิจเพื่อชุมชนมาก ทำให้ครูและบุคลากรมีภาระงานเพิ่มขึ้น ส่งผลต่อประสิทธิภาพในหน้าที่หลัก คือ การจัดการเรียนการสอน
2. โครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษา (Structure)	
จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness) W8. การบริหารจัดการด้านวิชาการของสถานศึกษายังขาดแผนยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ที่ชัดเจน W9. ระบบการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาไม่ต่อเนื่อง
3. ระบบองค์กร (System)	
จุดแข็ง (Strength) S8. สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนหลายหลักสูตรที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน S9. สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมภายในที่เอื้อต่อการเรียนรู้ S10. สถานศึกษามีสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย S11. สถานศึกษามีการใช้ระบบ ICT เข้ามาใช้ในการปฏิบัติงานและการจัดการเรียนการสอน S12. สถานศึกษาได้รับงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัด	จุดอ่อน (Weakness) W10. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษายังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ W11. หลักเกณฑ์ในการจัดสรรงบประมาณไม่ชัดเจน ทำให้การจัดสรรงบประมาณด้านวิชาการไม่ทั่วถึง W12. สถานศึกษาขาดระบบสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การประสานงานข้อมูลในแต่ละฝ่ายไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร W13. อุปกรณ์ด้าน ICT ไม่เพียงพอต่อบุคลากรและนักเรียน

3. ระบบองค์กร (System)	
<p>S13. สถานศึกษามีอาคารเรียนเพียงพอในการใช้เป็นห้องเรียน และห้องปฏิบัติการอื่นๆ</p> <p>S14. สถานศึกษามีระบบบริหารจัดการที่เน้นการใช้โรงเรียนเป็นฐานเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น</p> <p>S15. สถานศึกษามีการประเมินตนเองและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานทุกปี</p> <p>S16. สถานศึกษามีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อเป็นภาคีเครือข่ายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา</p>	<p>W14. สิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการบริหารหลักสูตรและพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ยังไม่เพียงพอ</p>
4. ทักษะของบุคลากร (Skill)	
<p>จุดแข็ง (Strength)</p> <p>S17. ครูมีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน</p> <p>S18. บุคลากรสนับสนุนการสอนมีความรู้ ทักษะและความชำนาญเหมาะสมกับงานที่รับผิดชอบ</p>	<p>จุดอ่อน (Weakness)</p> <p>W15. ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 และวิธีการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21</p> <p>W16. บุคลากรบางส่วนขาดทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและอุปกรณ์สมัยใหม่</p> <p>W17. ครูใช้เทคนิคการสอนยังไม่หลากหลาย</p>
5. ค่านิยมร่วมในองค์กร (Shared Values)	
<p>จุดแข็ง (Strength)</p> <p>S19. มีวิสัยทัศน์ขององค์กรร่วมกัน</p> <p>S20. จัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง</p> <p>S21. ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น (School Based Management for Local Development)</p> <p>S22. ครูมีจิตสำนึกของความเป็นครู ปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ต้องอาศัยคำสั่ง</p>	<p>จุดอ่อน (Weakness)</p> <p>W18. สถานศึกษาขาดวัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็ง</p> <p>W19. ผู้บริหารและครูบางส่วนยึดติดกับวิธีการทำงานแบบเดิมๆ</p> <p>W20. การสื่อสาร การทำความเข้าใจไม่ทั่วทั้งองค์กร</p> <p>W21. ขาดการกระตุ้นอย่างต่อเนื่องจากฝ่ายบริหาร</p>
6. บุคลากร (Staff)	
<p>จุดแข็ง (Strength)</p> <p>S23. บุคลากรได้รับการสนับสนุน ส่งเสริมให้มีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>S24. บุคลากรมีความใกล้ชิดกับท้องถิ่น ทำให้ทราบสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและผู้เรียนอย่างแท้จริง</p> <p>S25. ครูมีจรรยาบรรณวิชาชีพครู</p>	<p>จุดอ่อน (Weakness)</p> <p>W22. ครูขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันในการปฏิบัติงาน</p> <p>W23. ครูขาดการบูรณาการหลักสูตร สาระการเรียนรู้เข้ากับทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21</p> <p>W24. ครูขาดการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล</p>

6. บุคลากร (Staff)	
S26. ครูมีความกระตือรือร้น มีความตั้งใจ และมีความมุ่งมั่นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน	W25. ครูมีภาระงานพิเศษอื่นๆ งานเอกสารที่นอกเหนือจากงานสอนมากเกินไป
S27. บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของโรงเรียน	W26. ครูและบุคลากรส่วนใหญ่ยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญ
S28. บุคลากรมีความสามัคคี ให้ความร่วมมือในการทำงานเป็นหมู่คณะ	ของทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 และการพัฒนาผู้เรียน
S29. บุคลากรมีคุณธรรมจริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีของผู้เรียน	
7. รูปแบบการนำองค์กร (Style)	
จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
S30. ผู้บริหารท้องถิ่นให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด	W27. ผู้บริหารท้องถิ่นไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเท่าที่ควร
S31. ผู้บริหารเป็นผู้นำในการทำงาน	W28. ผู้บริหารขาดการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานและโครงการต่างๆ อย่างต่อเนื่อง
S32. ผู้บริหารมอบหมายงานให้บุคลากรปฏิบัติตามความถนัด	

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. ลูกค้า (Customer)	
โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
O1. ผู้ปกครองให้ความสำคัญและให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาเป็นอย่างดี	T1. ผู้ปกครองส่วนใหญ่ทอดทิ้งให้บุตรหลานให้ปู่ ย่า ตา และยายเป็นผู้ดูแลทำให้เกิดอุปสรรคในการเชื่อมโยงการเรียนรู้ของนักเรียนกับโรงเรียน
O2. นักเรียนเป็นนักเรียนที่อยู่ในชุมชนที่เป็นที่ตั้งของโรงเรียนเป็นส่วนใหญ่	T2. ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีค่านิยมในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนโรงเรียนในเมือง
O3. นักเรียนได้รับการสนับสนุนให้เข้าร่วมแข่งขันในโอกาสต่างๆอย่างสม่ำเสมอ	
2. สถานการณ์ทางการเมือง (Political)	
โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
O4. รัฐบาลมีนโยบายสนับสนุน ส่งเสริม การพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ให้ผู้เรียน และระบุไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ	T3. มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายบ่อย เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลหรือผู้บริหาร
O5. การเปลี่ยนแปลงสู่ไทยแลนด์ 4.0 ทำให้สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21	T4. การกระจายงบประมาณไม่ทั่วถึงและไม่เหมาะสม
	T5. การดำเนินการด้านการจัดการทรัพยากรทางการศึกษาไม่สอดคล้องกับกฎระเบียบการปกครองส่วนท้องถิ่น
3. สภาพเศรษฐกิจ (Economic)	
โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
O7. โรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากชุมชน	T9. ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีฐานะยากจนประกอบอาชีพรับจ้าง ไม่มีเวลาดูแลนักเรียน ขาดวัสดุอุปกรณ์ส่งเสริมการเรียนรู้ ส่งผลกระทบต่อผลการเรียนของนักเรียน

4. สภาพแวดล้อม (Environment)	
โอกาส (Opportunity) O8. ชุมชนต้องการให้สถานศึกษาเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้และพัฒนาคนในชุมชน ทำให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนา O9. ชุมชนมีความเข้มแข็งให้ความร่วมมือและช่วยเหลือสถานศึกษาเป็นอย่างดี O10. ชุมชนมีความสามัคคี ปลอดภัยเสถียร O11. ชุมชนมีความรักและร่วมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น O12. มีภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย	อุปสรรค (Threats) T10. การประกอบอาชีพของผู้ปกครอง ทำให้พ่อแม่ไม่มีเวลาดูแลลูก ส่งผลให้เด็กเกิดความหวาดกลัวและมีนิสัยก้าวร้าว T11. มีสภาพแวดล้อมที่มีสิ่งยั่วยุ เช่น ร้านเกม การใช้โทรศัพท์มือถือ ทำให้นักเรียนมีความเสี่ยงในการดำรงชีวิตที่ดี
5. สภาพสังคม (Social)	
โอกาส (Opportunity) O13. สภาพสังคมในชุมชนอยู่อย่างสงบสุข ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน O14. ผู้นำชุมชนมองเห็นความสำคัญของการศึกษา	อุปสรรค (Threats) T12. ผู้ปกครองส่วนใหญ่ทอดทิ้งให้บุตรหลานอยู่กับปู่ ย่า ตา ยาย เป็นผู้ดูแลเนื่องจากต้องไปทำงานต่างจังหวัด T13. ครอบครัวของนักเรียนมีปัญหาการหย่าร้างมาก T14. ผู้ปกครองบางส่วนขาดความรู้ความเข้าใจในการเรียนการสอน
6. เทคโนโลยี (Technological)	
โอกาส (Opportunity) O15. ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบัน สามารถนำมาปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอน เป็นสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ตามความสนใจและความถนัด O16. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นความสำคัญ ความจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีจึงให้การส่งเสริมสนับสนุน ส่งผลทำให้มีสื่อการเรียนการสอนคอมพิวเตอร์ ในการจัดการเรียนการสอน	อุปสรรค (Threats) T15. หน่วยงานที่รับผิดชอบในการควบคุมสื่อยังปล่อยให้สื่อลามกแฝงมาทางอินเทอร์เน็ต ตลอดจนโฆษณาชวนเชื่อแฝงมาทางวิทยุและโทรทัศน์ ส่งผลกระทบต่อผู้เรียน T16. ผู้ปกครองขาดความตระหนักถึงโทษภัยของเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น การปล่อยปละละเลยให้เด็กเปิดเครื่องเล่น ดีวีดี ซีดี ดูในสิ่งที่ไม่เหมาะสมโดยขาดคำแนะนำ ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมเสี่ยงไปในทางที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน

1.3 กลยุทธ์การบริหารหลักสูตรแบบบูรณาการ เพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ มีรายละเอียด ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 วิสัยทัศน์คือสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ตามมาตรฐานการจัดการศึกษาท้องถิ่น เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 องค์ประกอบที่ 2 พันธกิจ ประกอบด้วยพัฒนานักเรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม ตามมาตรฐานการศึกษาท้องถิ่น มีความรู้คู่คุณธรรม และมีทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะและสมรรถนะการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ และสามารถพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนพัฒนาสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลอย่างหลากหลายอย่างมีคุณภาพ เชื้อต่อการส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้และมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานอื่น และสร้างภาคีเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาและพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ และมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนองค์ประกอบที่ 3 เป้าประสงค์ ประกอบด้วยนักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาท้องถิ่น มีความรู้คู่คุณธรรม และมีทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพและสมรรถนะการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ และสามารถส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนสถานศึกษา

มีหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนสถานศึกษามีสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนครูจัดกระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลอย่างหลากหลายอย่างมีคุณภาพ เชื้อต่อการส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนสถานศึกษาบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ และมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานอื่น และภาคีเครือข่ายสนับสนุนการจัดการศึกษาและส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนองค์ประกอบที่ 4 กลยุทธ์ ประกอบด้วย กลยุทธ์ที่ 1 เตรียมความพร้อมสู่การพัฒนาเด็กนักเรียน (Prepare) กลยุทธ์ที่ 2 ร่วมมือรวมพลังพัฒนาหลักสูตรบูรณาการสู่จัดการเรียนรู้แบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ เพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน (Collaborate) กลยุทธ์ที่ 3 นิเทศติดตามอย่างเป็นระบบด้วยการประเมิน เพื่อพัฒนา (Supervise) กลยุทธ์ที่ 4 สะท้อนคิดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่การพัฒนาเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างยั่งยืน (Reflect) องค์ประกอบที่ 5 โครงการ ประกอบด้วยโครงการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโครงการเตรียมความพร้อมของครูและบุคลากร เพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโครงการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการสู่จัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโครงการพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโครงการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลเพื่อการพัฒนาโครงการสะท้อนคิดสู่การพัฒนาเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างยั่งยืน องค์ประกอบที่ 6 แนวทาง/วิธีดำเนินการ ประกอบด้วยวิธีดำเนินการของแต่ละโครงการ โดยยึดตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการบริหารหลักสูตรที่ผู้วิจัยศึกษาในระยะที่ 2 ของการวิจัย

เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน โครงการให้สำเร็จ และส่งผลให้นักเรียนมีทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 องค์ประกอบที่ 7 กิจกรรมเสนอแนะ ประกอบด้วย ตัวอย่างกิจกรรมย่อยของแต่ละโครงการเพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษานำไปประยุกต์ใช้ตามบริบทและความพร้อมของสถานศึกษาองค์ประกอบที่ 8 ตัวชี้วัดตามกลยุทธ์ ประกอบด้วย 1) ระดับคุณภาพของการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาสู่การส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน 2) ระดับทักษะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน 3) ระดับคุณภาพในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรเพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน 4) สมรรถนะของครูในการออกแบบการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อย่างหลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน 5) สมรรถนะของครูในการออกแบบและจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน 6) ระดับทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน 7) ระดับคุณภาพของการดำเนินการนิเทศ ติดตามและประเมินผล 8) ระดับคุณภาพของการสะท้อนคิดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่การพัฒนาเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างยั่งยืน ซึ่งประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารที่นิเทศ ติดตามประเมินผลจากต้นสังกัด จากการสอบถามสัมภาษณ์ การตรวจเอกสารหลักฐาน ร่องรอย การปฏิบัติงาน และข้อมูลเชิงประจักษ์ องค์ประกอบที่ 9 เครื่องมือประเมิน

ประกอบด้วย เครื่องมือประเมินผลการดำเนินการตามตัวชี้วัดกลยุทธ์ ซึ่งมีทั้งแบบตรวจสอบรายการ แบบประเมินคุณภาพแบบมาตราส่วนประมาณค่า ตามความเหมาะสม สอดคล้องของตัวชี้วัดตามกลยุทธ์ โดยมีการระบุประเด็นการพิจารณาระดับคุณภาพวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล/แหล่งข้อมูล และการแปลความหมายเกณฑ์การประเมินไว้เพื่อพิจารณาคุณภาพตามตัวชี้วัดกลยุทธ์

1.4 ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารหลักสูตรแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 11 ท่าน พบว่า คุณภาพของกลยุทธ์ ได้แก่ ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการใช้กลยุทธ์การบริหารหลักสูตรแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีดังนี้

2.1 ความสำเร็จของกลยุทธ์การบริหารหลักสูตรแบบบูรณาการฯ โดยประเมินตามตัวชี้วัดกลยุทธ์ ส่วนใหญ่มีระดับคุณภาพอยู่ในระดับดีเยี่ยมดังตาราง 3

ตาราง 3 สรุปผลความสำเร็จของกลยุทธ์การบริหารหลักสูตรแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 2 สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยประเมินตามตัวชี้วัดกลยุทธ์

ที่	ตัวชี้วัด	ระดับคุณภาพ	แปลผล
กลยุทธ์ที่ 1 เตรียมความพร้อมสู่การพัฒนานักเรียน(Prepare)			
1	ระดับคุณภาพของการเตรียมความพร้อมสู่การพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21	5.00	ดีเยี่ยม
2	ระดับทักษะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน	4.17	ดีมาก

กลยุทธ์ที่ 2 ร่วมมือรวมพลังพัฒนาหลักสูตรบูรณาการสู่จัดการเรียนรู้แบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ เพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน(Collaborate)			
1	ระดับความสำเร็จในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรเพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน	5.00	ดีเยี่ยม
2	ครูมีสมรรถนะในการออกแบบการเรียนรู้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อย่างหลากหลาย เพื่อทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน	3.72	ดีมาก
กลยุทธ์ที่ 3 นิเทศ กำกับ ติดตามอย่างเป็นระบบด้วยการประเมินเพื่อพัฒนา (Supervise)			
1	การดำเนินงานนิเทศ กำกับ ติดตามการนำหลักสูตรที่ส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ไปใช้อย่างเป็นระบบ	5.00	ดีเยี่ยม
กลยุทธ์ที่ 4 สะท้อนคิดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่การพัฒนาเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างยั่งยืน (Reflect)			
1	การดำเนินการสะท้อนคิดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่การพัฒนาเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างยั่งยืน	5.00	ดีเยี่ยม

2.2 ทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน

ทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนจากการประเมินตนเองและครูสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (ร้อยละ 60) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตาราง 4

ตาราง 4 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนด้วยการทดสอบค่าทีของค่าเฉลี่ยหนึ่งกลุ่มกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ที่	การประเมิน	ทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21			เกณฑ์		MD	t	p
		$\bar{x}$	S.D.	ร้อยละ	$\bar{x}$	ร้อยละ			
1	การประเมินตนเอง	1.35	0.11	67.58	1.20	60.00	0.15	8.95*	.00
2	การประเมินของครู	2.03	0.16	67.77	1.80	60.00	0.83	9.98*	.00

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนจากการประเมินตนเองมีความสัมพันธ์กับประเมินของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ค่า R=0.962)

ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารหลักสูตรแบบบูรณาการ ด้านความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

1. ผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารหลักสูตรแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แสดงให้เห็นว่า กลยุทธ์แบบบูรณาการ

เพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ที่ 1 เตรียมความพร้อมสู่การพัฒนานักเรียน (Prepare) กลยุทธ์ที่ 2 ร่วมมือรวมพลังพัฒนาหลักสูตรบูรณาการสู่จัดการเรียนรู้แบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

เพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน (Collaborate) กลยุทธ์ที่ 3 นิเทศ กำกับ ติดตาม อย่างเป็นระบบด้วยการประเมินเพื่อพัฒนา (Supervise) และกลยุทธ์ที่ 4 สะท้อนคิดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่การพัฒนาเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างยั่งยืน (Reflect) สอดคล้องกับแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการ (2551 ก, 61-65) ที่กล่าวว่า นอกจากสถานศึกษาจะต้องพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาครอบคลุมแล้ว ยังต้องมีการบริหารจัดการหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ สถานศึกษาจะต้องมีการวางแผนการใช้หลักสูตร เตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตร พิจารณาถึงงบประมาณและอาคารสถานที่ว่าเพียงพอหรือไม่ การเตรียมบุคลากรสำหรับการใช้หลักสูตร จะดำเนินการโดยวิธีใด การวางแผนงานเพื่อใช้หลักสูตรอย่างละเอียดรอบคอบและมีขั้นตอน จะทำให้การใช้หลักสูตรประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ควรมีการส่งเสริม สนับสนุน การนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติอย่างเหมาะสม เนื่องจากสถานศึกษาแต่ละแห่งมีบริบทต่างกัน ความพร้อมต่างกัน รวมทั้งนักเรียนก็มาจากพื้นเพที่แตกต่างกัน ดังนั้น การวางแผนในการบริหารหลักสูตรจึงควรพิจารณาให้สอดคล้องสัมพันธ์กับปัจจัยต่าง ๆ ด้วย นอกจากนั้นสถานศึกษาจะต้องมีการติดตามดูแลคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบต่อเนื่องและครบวงจร และนำผลจากการติดตาม กำกับ ดูแลคุณภาพนั้น มาพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมถึงมีการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการบริหารหลักสูตร สอดคล้องกับ พิทักษ์ เกิดในเมฆ (2550) ที่ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำรง ผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำรงทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การเตรียมความพร้อม การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การดำเนินการใช้หลักสูตร และการประเมินผลหลักสูตร

อีกทั้งกลยุทธ์การบริหารหลักสูตรแบบบูรณาการฯ พัฒนา มาจากการประเมินความต้องการจำเป็นในการบริหาร หลักสูตร โดยการศึกษาสภาพปัจจุบัน/สภาพที่เป็นจริง กับสภาพที่คาดหวัง/สภาพที่ควรจะเป็น ของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (SWOT Analysis) กลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นตั้งอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีทางการบริหารหลายทฤษฎีมาบูรณาการร่วมกันอีกทั้งการประชุม กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ความเห็นเกี่ยวกับร่างกลยุทธ์ จึง ทำให้ได้กลยุทธ์การบริหารหลักสูตรแบบบูรณาการเพื่อ ส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 สำหรับ สถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีคุณภาพ ตามเกณฑ์การประเมินของ Joint Committee

2. ผลการใช้กลยุทธ์การบริหารหลักสูตรแบบ บูรณาการเพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.1 ความสำเร็จของกลยุทธ์การบริหารหลักสูตร แบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษ ที่ 21 สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นพบว่า ความสำเร็จของกลยุทธ์การบริหาร หลักสูตรตามการประเมินตามตัวชี้วัด ส่วนใหญ่อยู่ใน ระดับดีมากและดีเยี่ยม แสดงให้เห็นว่า กลยุทธ์การ บริหารหลักสูตรแบบบูรณาการสามารถส่งเสริมทักษะ การดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนใน สถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ ทั้งนี้อาจ เนื่องมาจากแต่ละกลยุทธ์ มีการจัดโครงการที่มีตัวชี้วัดที่ สามารถวัดและประเมินผลได้ในแต่ละกลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 เตรียมความพร้อมสู่การพัฒนานักเรียน (Prepare) มีการจัดโครงการเตรียมความพร้อมสู่การพัฒนา นักเรียน ได้แก่ นำเรื่องทักษะในศตวรรษที่ 21 เข้าเป็นส่วนหนึ่งของการกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานของ สถานศึกษาด้วยการกำหนด ทักษะในศตวรรษที่ 21 เข้าเป็นส่วนหนึ่งของการกำหนดเป้าหมายในการ ดำเนินงานของสถานศึกษา และสร้างความเข้าใจร่วมกัน

ในเป้าหมายของการดำเนินงานเพื่อพัฒนาทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน ให้แก่ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้องด้วยการประชุมครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ให้เข้าใจเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนาทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน โดยใช้แบบตรวจสอบรายการในการวัดและประเมินผล เป็นต้น

กลยุทธ์ที่ 2 ร่วมมือรวมพลังพัฒนาหลักสูตรบูรณาการสู่จัดการเรียนรู้แบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ เพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน (Collaborate) มีการจัดโครงการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการเพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน ได้แก่ จัดอบรมครู เพื่อให้ความรู้เรื่องทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ด้วยการวัดระดับความรู้เรื่องทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้เรื่องทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จด้วยการผลการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยใช้แบบบันทึกการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นต้น อีกทั้งมีการจัดการจัดโครงการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการเพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน ได้แก่ สำรวจสภาพปัญหา ความต้องการของนักเรียน เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ด้วยการรายงานผลการศึกษาสภาพโดยใช้แบบตรวจสอบรายการ เป็นต้นและโครงการพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน ได้แก่ ออกแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 อย่างหลากหลายที่ตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนด้วยการมีกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 อย่างหลากหลายที่ตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียน โดยใช้แบบประเมินคุณภาพของกิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นต้น อีกทั้งมีการจัดโครงการร่วมมือรวมพลังจัดการเรียนรู้มุ่งผลสัมฤทธิ์ ได้แก่ ออกแบบและจัดกิจกรรมการ

เรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ตามสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรด้วยการครูสามารถออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 โดยเทคนิคและนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นต้น

กลยุทธ์ที่ 3 นิเทศ กำกับ ติดตามอย่างเป็นระบบด้วยการประเมินเพื่อพัฒนา (Supervise) มีการจัดโครงการนิเทศและประเมินเพื่อการพัฒนา ได้แก่ นิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบครบวงจรและต่อเนื่อง โดยเน้นการประเมินแบบกัลยาณมิตรและการประเมินเพื่อพัฒนา ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องด้วยการนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบครบวงจรและต่อเนื่อง โดยเน้นการประเมินแบบกัลยาณมิตรและการประเมินเพื่อพัฒนา ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องด้วยเอกสาร หลักฐาน รายงานผลการดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรเพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 อย่างชัดเจน เป็นรูปธรรมโดยใช้คู่มือการนิเทศ และแบบรายงานผลการนิเทศ เป็นต้น

กลยุทธ์ที่ 4 สะท้อนคิดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่การพัฒนาเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างยั่งยืน (Reflect) มีการจัดโครงการสะท้อนคิดสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ได้แก่ การส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการดำเนินงานของแต่ละคนสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ เช่น กิจกรรม AAR/BAR, Lesson study, Reflection, Coaching & Mentoring, เรื่องเล่าเราพลัง ด้วยการจัดกิจกรรมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอโดยใช้รายงานผลการจัดกิจกรรม บันทึกการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และลือคบุค (Logbook)

2.2 ทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนมาจากการประเมินตนเองของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 45 คน และผู้เชี่ยวชาญ/ครู มีความ

สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกลยุทธการบริหารหลักสูตรแบบบูรณาการ เป็นกลยุทธที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีการจัดโครงการ มีการจัดกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพ มีความสนุกสนาน มีการให้สาระความรู้ และส่งเสริมให้เกิดทักษะดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ซึ่งช่วยให้นักเรียนเห็นถึงความสามารถหรือพฤติกรรมภายนอกที่เกิดจากการกระทำหรือจากการปฏิบัติ ที่มีจำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคมเพื่อให้มีชีวิตที่ดี สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมในศตวรรษที่ 21 ได้ทั้งในโรงเรียน และนอกโรงเรียน สอดคล้องกับ อรทัย ธารีเกษ (2559) ที่ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างคุณลักษณะบุคคลแห่งการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะบุคคลแห่งการเรียนรู้หลังการทดลองใช้หลักสูตรอยู่ในระดับดี อีกทั้งสอดคล้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพจากนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ทักษะการคิดสร้างสรรค์หลักสูตรการบริหารหลักสูตรแบบบูรณาการช่วยให้นักเรียนสามารถในการสร้างสรรค์สิ่งแปลกใหม่และเสริมสร้างความคิดและสติปัญญาในเชิงสร้างสรรค์ปฏิบัติและสื่อสารความคิดใหม่ ๆ ไปสู่ผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพก่อให้เกิดคุณประโยชน์ในการนำไปใช้

ทักษะสื่อสารหลักสูตรการบริหารหลักสูตรแบบบูรณาการช่วยให้นักเรียนสามารถสื่อความหมายทั้งการพูดการเขียนหรือการใช้รูปแบบอื่น ๆ ในทางอวัจนภาษา และรู้วิธีการใช้สื่อมีความถูกต้องชัดเจนและสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพท่ามกลางสภาพแวดล้อมหรือบริบทที่ต่างกัน

ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและแก้ปัญหาหลักสูตรการบริหารหลักสูตรแบบบูรณาการ ช่วยให้นักเรียนสามารถคิดอย่างเป็นระบบมีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล สามารถแยกแยะข้อเท็จจริงและความคิดเห็น เพื่อหาสาเหตุของปัญหาและสามารถหาแนวทางแก้ไขปัญหานั้น ๆ สามารถวิเคราะห์สถานการณ์คิดหาทางเลือกเพื่อแก้ปัญหาให้ดีที่สุดและเหมาะสมกับ

ตนเองมากที่สุดรู้จักพัฒนาและประเมินทางเลือกในการแก้ปัญหาสามารถหาทางแก้ปัญหาและวางแผนแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง จันทรเพ็ญ แสงอรุณ (2557, น.160) กล่าวว่า การแก้ปัญหา (Problem Solving) เป็นเทคนิคที่ช่วยให้บุคคลได้รู้วิธีการหรือหนทางในการจัดการกับปัญหาในชีวิตประจำวันโดยมีเป้าหมายหลักเพื่อค้นหาวิธีการแก้ปัญหาที่ดีที่สุดและฝึกทักษะการคิดและการกระทำอย่างเป็นระบบเพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้และสามารถเผชิญกับปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้

ทักษะการร่วมมือและการทำงานเป็นทีมหลักสูตรการบริหารหลักสูตรแบบบูรณาการช่วยให้นักเรียนมีความเป็นผู้นำและผู้ตามในการทำงานร่วมกันในทีมสร้างการมีส่วนร่วมในความรับผิดชอบในภารกิจงานและแต่ละคนมองเห็นคุณค่าของการทำงานเป็นหมู่คณะก่อให้เกิดความสุขในการทำงานเพื่อให้บรรลุผลตามที่มุ่งหวัง

ทักษะชีวิต หลักสูตรการบริหารหลักสูตรแบบบูรณาการที่ช่วยให้นักเรียนสามารถนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและการอยู่ร่วมกันในสังคมการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อมและเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคตทำให้การดำรงชีวิตต่อไปได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับสกล วรเจริญศรี (2550) ที่ศึกษาทักษะชีวิตและการสร้างโมเดลกลุ่มฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนวัยรุ่น ผลการวิจัยพบว่า ทักษะชีวิตโดยรวมและรายองค์ประกอบของกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตาม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่ากลุ่มฝึกอบรมมีผลให้ทักษะชีวิตของนักเรียนวัยรุ่นเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

ทักษะด้านสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยีหลักสูตรการบริหารหลักสูตรแบบบูรณาการที่ช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าถึงจัดการ ประเมิน และใช้สารสนเทศสื่อ

เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้องตามหลัก
จริยธรรมและกฎหมาย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ก่อนนำกลยุทธ์การบริหารหลักสูตรแบบ
บูรณาการเพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่
21 สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ไปใช้ควรมีการศึกษาสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก
องค์กรแล้วนำมาวิเคราะห์ก่อน ซึ่งผลที่ได้อาจจะทำให้
เลือกใช้เฉพาะบางกลยุทธ์หรือทุกกลยุทธ์ตามความ
เหมาะสมของสถานศึกษา

2. การนำกลยุทธ์การบริหารหลักสูตรแบบ
บูรณาการเพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่
21 สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ไปใช้ควรมีการคู่มือการขับเคลื่อนกลยุทธ์อย่างละเอียด
และจัดประชุมหรือจัดอบรม เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับ
ครูหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการบริหาร
หลักสูตร

3. สถานศึกษาควรมีการวางแผนในระยะยาว
เพื่อนำกลยุทธ์ไปใช้ให้ครบตามกระบวนการบริหาร
หลักสูตร เพื่อให้ส่งผลต่อนักเรียนอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. เพื่อให้การพัฒนามีประสิทธิภาพ มีความ
ยั่งยืน ควรมีการวิจัยและพัฒนาการนำแนวคิดชุมชนแห่ง
การเรียนรู้ทางวิชาชีพและการศึกษาผ่านบทเรียน (Lesson
Study) มาประยุกต์ใช้อย่างเต็มรูปจะทำให้เกิดการพัฒนา
เครือข่ายการเรียนรู้และการศึกษาที่ยั่งยืนต่อไป

2. เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ควรมี
การวิจัยและพัฒนาแบบการพัฒนาทักษะการจัดการ
เรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษ
ที่ 21 ของนักเรียน

3. เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ควรมี
การวิจัยและพัฒนาแบบการพัฒนาทักษะการ
ดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุม
สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- กัญญาบุตร ล้อมสาย. (2552). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนากระบวนการคิดในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์
ปริญญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เกษม วัฒนชัย. 2545. *การปฏิรูปการศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2555). *ก้าวสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21*. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัย
ราชภัฏเพชรบุรี.
- เกียรติสุดา ศรีสุข. (2552). *ระเบียบวิธีวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 3). เชียงใหม่ : ครองช่างพรินติ้ง จำกัด.
- จันทร์เพ็ญ แสงอรุณ. (2557). *การให้การศึกษาแบบกลุ่ม Group counseling*. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ทัศนา แหมมณี. (2555). *บัณฑิตศึกษาในทศวรรษที่ 21: การปรับปรุงหลักสูตรและการสอน*. เอกสารประกอบการประชุม
วิชาการของราชบัณฑิตยสถานร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- ธรร สุนทรายุทธ. (2543). *หลักการและทฤษฎีทางบริหารการศึกษา*. ชลบุรี : ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธำรง บัวศรี. (2542). *ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบหลักสูตรและพัฒนา*. กรุงเทพฯ : ธนรัช

- พิทักษ์ เกิดในเมฆ. (2550). *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาตรัง*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ไพฑูรย์ สีนลาวัณย์. (2557). *ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ต้องก้าวให้พ้นกับดักของตะวันตก*. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ปัญญา แก้วกียูและสุภัทร พันธ์พัฒนกุล. (2545). *การบริหารจัดการศึกษาในรูปแบบการใช้โรงเรียนหรือพื้นที่การศึกษาเป็นฐาน*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2549). *การจัดการสมัยใหม่*. กรุงเทพฯ : เพชรจรัสแสงแห่งโลกธุรกิจ.
- รัตนา ดวงแก้ว. (2556). *ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่าน ดาวเทียมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*
- รวพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอริป จิตตฤกษ์. (2554). *ทักษะแห่งอนาคตใหม่/* โดย James Bellanca และ Ron Brandt. กรุงเทพฯ : openworlds.
- วิชัย วงษ์ใหญ่และ มารุต พัฒนาผล. (2552). *จากหลักสูตรแกนกลางสู่หลักสูตรสถานศึกษา กระบวนทัศน์ใหม่และการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: บริษัท จรัสสินทวงศ์การพิมพ์ จำกัด
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *มองอนาคตอุดมศึกษาไทย. เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง มองอนาคต อุดมศึกษาไทย ของ สถาบันคลังสมอง 14 มีนาคม 2555*.
- _____. (2554). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2556). *กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษา: กรณีศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- วีระยุทธ ชาดะกาญจน์. (2551). *เทคนิคการบริหารสำหรับนักการบริหารการศึกษามืออาชีพ*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สกลวรเจริญศรี. (2550). *การศึกษาทักษะชีวิต และการสร้างโมเดลกลุ่มอบรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนวัยรุ่น*. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). *แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร ยุคปฏิรูปการศึกษาไทย*. เชียงใหม่ : แสงศิลป์.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน). (2559). *สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา*. ค้นเมื่อ 25 ธันวาคม 2559, จาก <http://www.onesqa.or.th/th/index.php>
- อรทัย ธาวิเกษ. (2559). *การพัฒนาแบบประเมินตนเองด้านคุณลักษณะบุคคลแห่งการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4*. สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- Bovee, C.L., et al. (1993). *Management*. New York : McGraw - Hill.
- Brunei Darussalam (2013). *The new 21st century national curriculum*. เอกสารประกอบการสอนวิชาการบริหาร วิชาการ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- Cogan-Drew, Dan. (2010). *21st Century skills: making student achievement public in the digital age*. สืบค้นจาก www.elearning.org/subpage.lfm?section=article&artical วันที่ 10 มกราคม 2557.
- Grace Marie Dondero. (1993). *School-based management : teachers' decisional participation levels, school effectiveness, and job satisfaction*. Dissertation Abstracts International.
- Hoy and Miskel. (1991). *Education administration theory research and practice*. 4thed. Singapore : McGraw-Hill.

- Johnnie Anthorn Brown. (1998). *An evaluation of the effects of school-based management on perceived principal and school effectiveness at a public middle school*. Dissertation Abstracts International.
- Trilling, Bernie and Fadel, Charles. (2009). *21st century skills: learning for life in our times*. San Francisco: Jossey-Bass.